

Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie

(2009/C 2/03)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä jej článok 286,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä jej článok 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov ⁽¹⁾,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov ⁽²⁾, a najmä jeho článku 41,

so zreteľom na žiadosť o stanovisko v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 prijatú 15. mája 2008 od Európskej komisie,

PRIJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

Návrh

1. Dňa 30. apríla 2008 Komisia schválila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (ďalej len „návrh“) ⁽³⁾. Návrh Komisia zaslala EDPS na konzultáciu v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001 a bol EDPS doručený 15. mája 2008.
2. Cieľom návrhu je vykonať niekoľko podstatných zmien v nariadení (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie ⁽⁴⁾. Komisia vo svojej dôvodovej správe predkladá zdôvodnenie zmien existujúceho nariadenia. Spomína „európsku iniciatívu za transparentnosť“ ⁽⁵⁾, ktorá požaduje viac transparentnosti; nariadenie o uplatňovaní Aarhuského dohovoru ⁽⁶⁾ na inštitúcie a orgány Európskeho spoločenstva, ktoré spolupôsobia s nariadením (ES) č. 1049/2001

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2008) 229 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽⁵⁾ Zápisnica zo zasadnutia Komisie č. 1721 z 9. novembra 2005, bod 6; pozri aj dokumenty SEK(2005) 1300 a SEK(2005) 1301.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 zo 6. septembra 2006 o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru na inštitúcie a orgány Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 264, 25.9.2006, s. 13).

vo vzťahu k prístupu k dokumentom obsahujúcim environmentálne informácie, ako aj judikatúru Súdneho dvora a sťažnosti, ktoré vyriešil Európsky ombudsman, týkajúce sa nariadenia (ES) č. 1049/2001.

Konzultácia s EDPS

3. EDPS víta žiadosť o konzultáciu a odporúča, aby sa odkaz na túto konzultáciu uviedol v odôvodneniach návrhu podobne, ako sa zahrnul do množstva iných legislatívnych textov, pri ktorých prebehla konzultácia s EDPS v súlade s nariadením (ES) č. 45/2001.
4. Pozornosť EDPS pritiahla predovšetkým skutočnosť, že návrh obsahuje ustanovenie, ktoré sa zaoberá krehkým vzťahom medzi prístupom k dokumentom a právami na súkromie a ochranu osobných údajov, najmä navrhovaným článkom 4 ods. 5. Analýza tohto ustanovenia bude ústrednou časťou tohto stanoviska.
5. Stanovisko sa však neobmedzí na túto analýzu. Analýze budú predchádzať zistenia o kontexte a rozsahu návrhu. Po analýze článku 4 ods. 5 sa rozoberú iné otázky, ako právo na prístup k osobným údajom podľa nariadenia (ES) č. 45/2001.

II. KONTEXT A ROZSAH NÁVRHU

Kontext

6. Návrhu predchádzala verejná konzultácia. V dôvodovej správe Komisia spomína, že zohľadnila názory väčšiny respondentov z tejto verejnej konzultácie.
7. Po prijatí návrhu 2. júna 2008 sa v Európskom parlamente konalo verejné prerokovanie, ktoré organizoval výbor LIBE. Pri tejto príležitosti mnoho zainteresovaných strán vyjadrilo svoje názory na návrh. Určité predbežné pripomienky predniesol aj EDPS. Pri tej príležitosti zástupcovia Európskej komisie – v odpovedi na rôzne pripomienky – zdôraznili, že návrh odzrkadľuje súčasný stav myslenia, avšak Komisia je otvorená diskusií o texte a zväženiu vstupov na zlepšenie návrhu, nevyvímajúc alternatívy.

8. EDPS vníma tento otvorený prístup ako príležitosť a plánuje obohatiť diskusiu alternatívnym znením navrhovaného článku 4 ods. 5. Takýto otvorený prístup navyše dokonale zapadá do vymedzenia transparentnosti: propagácia dobrej správy vecí verejných a zaistenie účasti občianskej spoločnosti (pozri napríklad článok 15 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).
9. Napriek neistote v súvislosti s osudom Lisabonskej zmluvy vo chvíli vydania tohto stanoviska by sa perspektíva právneho rámca podľa novej zmluvy nemala ignorovať.
10. Návrh vychádza z článku 255 Zmluvy o ES, ktorý udeľuje právo na prístup k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie. Keď nadobudne platnosť Lisabonská zmluva, tento článok nahradí článok 15 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Článok 15 rozširuje právo na prístup na dokumenty všetkých inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie. Upravuje článok 255 okrem iného zavedením všeobecnej zásady otvorenosti (článok 15 ods. 1) a udelením povinnosti Európskemu parlamentu a Rade zabezpečiť uverejnenie dokumentov týkajúcich sa legislatívnych postupov.
- Rozsah pôsobnosti: vymedzenie dokumentov*
11. Návrh sa vzťahuje na všetky dokumenty v zmysle vymedzenia v navrhovanom článku 3 písm. a). Toto vymedzenie znie takto: „dokument“ znamená akýkoľvek obsah bez ohľadu na to, aké je jeho médium (v písomnej forme alebo uložený v elektronickej forme alebo ako zvukový, vizuálny alebo audiovizuálny záznam) vypracovaný inštitúciou a úradne odovzdaný jednému alebo viacerým adresátom alebo inak zaevidovaný, prípadne prijatý inštitúciou; údaje obsiahnuté v elektronickej pamäti, v systémoch na spracovanie a vyberanie údajov sú dokumenty, ak ich možno extrahovať vo forme výťažku alebo kópie v elektronickej formáte pomocou dostupných nástrojov na využívanie systému“.
12. Dôvodom pre citovanie celého tohto vymedzenia je, že z neho vyplýva niekoľko podstatných otázok o rozsahu pôsobnosti nariadenia:
- predmet práva na prístup: je to kus papiera (alebo jeho elektronický ekvivalent) alebo má širší význam: informácie o činnostiach inštitúcií EÚ, alebo informácie, ktoré tieto inštitúcie majú v držbe, bez ohľadu na existenciu dokumentu?
 - aký je význam obmedzenia rozsahu pôsobnosti nariadenia na dokumenty, ktoré boli úradne odovzdané jednému alebo viacerým adresátom alebo inak zaevidované, prípadne prijaté inštitúciou?
 - rozdiel v rozsahu pôsobnosti medzi nariadením (ES) č. 1049/2001 a nariadením (ES) č. 45/2001.
13. Východiskovým bodom nariadenia je prístup k dokumentom, nie prístup k informáciám ako takým. Ide o pojem uvedený v článku 255 Zmluvy o ES. Lisabonská zmluva by neprináša významovú zmenu. Nová zmluva len vyjasňuje, že médium dokumentu nie je rozhodujúce. Avšak ako uviedol vo veci WWF Súd prvého stupňa, „ak by sa inštitúcie spoliehali na skutočnosť, že dokumenty neexistujú, a na základe nej by sa vyhýbali uplatneniu nariadenia (ES) č. 1049/2001, bolo by to v rozpore s požiadavkou transparentnosti, ktorá je východiskom tohto nariadenia“ (7). Preto musia podľa tohto súdu dotknuté inštitúcie v čo najväčšom rozsahu, nesvojvoľne a predvídateľne vypracúvať a ponechávať si dokumentáciu týkajúcu sa svojej činnosti. Inak sa právo na prístup k dokumentom nemusí vykonávať účinne.
14. V tejto súvislosti na jednej strane návrh explicitne zahŕňa do pojmu dokument „údaje obsiahnuté v elektronickej pamäti, v systémoch na spracovanie a vyberanie údajov“, ak ich možno extrahovať. EDPS poznamenáva, že toto vymedzenie je bližšie k vymedzeniu spracovania osobných údajov uvedenému v nariadení (ES) č. 45/2001 a rozširuje možné prekrytie s nariadením (ES) č. 1049/2001. Žiadosť o prístup len k zoznamom mien a/alebo iných osobných údajov pravdepodobne pribudne – aj vo svetle vývoja dostupných nástrojov na využívanie elektronických systémov – a preto je ešte dôležitejšie venovať sa možným oblastiam konfliktu medzi nariadeniami, ako aj vzťahom s inými dostupnými nástrojmi, napríklad právu na prístup k osobným údajom (pozri nižšie, body 64 – 67).
15. Na druhej strane Komisia navrhuje, že dokument „existuje“ len vtedy, ak bol zaslaný príjemcom, cirkuloval po inštitúcii alebo bol inak zaregistrovaný. EDPS poznamenáva, že ani zďaleka nie je jasné, v akej miere táto formulácia obmedzí rozsah pôsobnosti nariadenia, a tým bude protirečiť zásadám otvorenosti a účasti verejnosti. Dôvodová správa žiaľ v tejto otázke neposkytuje dostatočné usmernenie. EDPS preto odporúča, aby sa pojem „dokument“ v návrhu Komisie vyjasnil, a to buď v samotnom ustanovení, alebo v príslušnom odôvodnení.
16. Bez zachádzania do podrobnej analýzy možných výkladov týchto kľúčových ustanovení EDPS upozorňuje, že napriek zmenám v pojme „dokument“, ktoré navrhuje Komisia, stále existuje rozdiel v rozsahu pôsobnosti medzi nariadením (ES) č. 1049/2001 a nariadením (ES) č. 45/2001. Druhé nariadenie sa podľa svojho článku 3 ods. 2 vzťahuje len na „spracovávanie osobných údajov vykonávané úplne alebo

(7) Rozsudok z 25. apríla 2007, vec T-264/04, WWF European Policy Programme/Rada, bod 61.

častočne automatickými prostriedkami a na spracovávanie inými ako automatickými prostriedkami u tých osobných údajov, ktoré tvoria časť archivačného systému alebo sú určené na tvorbu časti archivačného systému“. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 sa vzťahuje na všetky dokumenty, ktoré má v držbe inštitúcia.

17. Hoci manuálne spracovanie osobných údajov stráca dôležitosť, je potrebné zohľadniť, že v rámci inštitúcií a orgánov Európskej únie sa stále používajú papierové spisy. Ak takéto papierové spisy nemajú štruktúrovanú povahu, nemusia sa na ne nariadenie (ES) č. 45/2001 plne vzťahovať. Tieto dokumenty však môžu obsahovať osobné údaje a musí sa zabezpečiť, aby sa aj v takých prípadoch dala použiť výnimka z článku 4 ods. 5.

18. Tento rozdiel v rozsahu pôsobnosti sa musí riadne zohľadniť, aby sa zabezpečilo, že oprávnené záujmy oprávnenej osoby sa zohľadnia aj pri papierových spisoch. Táto skutočnosť je ďalším dôvodom, prečo jednoduchý „odkaz“ na nariadenie (ES) č. 45/2001 – ako je vysvetlené nižšie (pozri body 38 – 40) – nie je uspokojivý, keďže neposkytuje návod pre tie prípady, v ktorých osobné údaje obsiahnuté v dokumentoch patria mimo rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 45/2001.

III. ČLÁNOK 4 ODS. 5

Všeobecné posúdenie ustanovenia

19. Navrhovaný článok 4 ods. 5 rieši vzťah medzi prístupom k dokumentom a právom na súkromie a ochranu osobných údajov a nahrádza súčasný článok 4 ods. 1 písm. b), ktorý bol široko kritizovaný pre nejednoznačnosť vzťahu medzi týmito základnými právami. Súčasný článok bol spochybnený aj pred Súdom prvého stupňa⁽⁸⁾. Odvolanie na základe právnych predpisov momentálne prebieha pred Súdnym dvorom⁽⁹⁾.

20. Z tohto hľadiska existujú dobré dôvody na nahradenie článku 4 ods. 1 písm. b). EDPS si uvedomuje, že Komisia túto príležitosť využila na navrhnutie zmeny článku 4 ods. 1 písm. b). EDPS však nie je zástancom navrhnutého ustanovenia vypracovaného Komisiou.

21. Po prvé, EDPS nie je presvedčený, že táto chvíľa je vhodná na zmenu, keďže prebieha odvolanie pred Súdnym dvorom. V tomto odvolaní ide o zásadné otázky.

22. Po druhé, a dôležitejšie: návrh neposkytuje vhodné riešenie. Tvorí ho všeobecné pravidlo (druhá veta článku 4 ods. 5, ktoré:

— nezohľadňuje rozsudok Súdu prvého stupňa vo veci Bavarian Lager,

— nespĺňa potrebu správnej rovnováhy medzi základnými právami, o ktoré ide,

— nie je životaschopný, keďže odkazuje na právne predpisy ES o ochrane údajov, ktoré neposkytujú jasné odpovede, keď treba prijať rozhodnutie o prístupe verejnosti.

Navyše ho tvorí konkrétne pravidlo (prvá veta článku 4 ods. 5), ktoré je v zásade dobre vymedzené, avšak jeho rozsah pôsobnosti je príliš obmedzený.

Teraz nie je vhodný čas na zmenu

23. EDPS si je plne vedomý možných interakcií – a možných napätí – medzi prístupom k dokumentom a právami na súkromie a ochranu osobných údajov. Vo svojej štúdií o prístupe verejnosti k dokumentom a o ochrane údajov, zverejnenej v júli 2005, dôkladne analyzoval otázky vyplývajúce zo súčasného uplatňovania nariadenia (ES) č. 1049/2001 a nariadenia (ES) č. 45/2001.

24. EDPS predovšetkým zdôraznil, že prístup verejnosti na jednej strane a ochrana súkromia a údajov na strane druhej sú základné práva, ktoré sú ustanovené v rôznych právnych nástrojoch na európskej úrovni a predstavujú kľúčové prvky „dobrej správy vecí verejných“. Medzi týmito právami neexistuje hierarchické poradie a v niektorých prípadoch súčasné uplatňovanie oboch nariadení nevedie k jasnej odpovedi. Podľa štúdie EDPS možno riešenie nájsť vo výnimke z dôvodu súkromia, ktorú ustanovuje súčasný článok 4 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 1049/2001. Ako vysvetľuje štúdia, toto ustanovenie stanovuje tri podmienky, ktoré sa musia súčasne splniť, aby platila výnimka z prístupu verejnosti:

— musí ísť o súkromie dotknutej osoby,

— prístup verejnosti musí podstatne ovplyvniť dotknutú osobu,

— prístup verejnosti nepovoľujú právne predpisy v oblasti ochrany údajov.

⁽⁸⁾ Rozsudok z 8. novembra 2007, vec T-194/04, Bavarian Lager/Komisia. Rovnakej veci sa týkajú dve ďalšie veci, ktoré sú stále neuzavreté.

⁽⁹⁾ Neuzavretá vec C-28/08P, Komisia/Bavarian Lager, Ú. v. EÚ C 79, s. 21.

25. Hlavné línie analýzy EDPS potvrdil Súd prvého stupňa vo veci Bavarian Lager, v ktorej bol Súd prvého stupňa vyzvaný, aby vyložil vzťah medzi nariadením (ES) č. 45/2001 a nariadením (ES) č. 1049/2001, ako aj výnimku týkajúcu sa ochrany osobných údajov, obsiahnutú v druhom uvedenom nariadení. Hlavné prvky tohto rozsudku sa použijú na odôvodnenie tohto stanoviska. Komisia sa rozhodla podať odvolanie proti rozsudku Súdu prvého stupňa; prípad je teraz na Súdnom dvore. V konaní pred Súdny dvorom EDPS zastáva stanovisko, že rozsudok Súdu prvého stupňa sa má potvrdiť.

26. Je preto otázne, či je táto chvíľa vhodná na zmenu a doplnenie ustanovenia o vzťahu medzi prístupom k dokumentom a ochranou osobných údajov, keďže vec sa prejednáva na Súdnom dvore. V tomto prípade nejde len o výklad súčasného znenia článku 4 ods. 1 písm. b) ⁽¹⁰⁾, ale vyvstávajú aj zásadnejšie otázky týkajúce sa rovnováhy medzi príslušnými základnými právami ⁽¹¹⁾. Za týchto okolností by bolo lepšie počkať na rozsudok a dovtedy nariadenie neprijímať.

Zmena a doplnenie nezohľadňujú rozsudok Súdu prvého stupňa

27. Priorita čakať na rozsudok Súdneho dvora je motivovaná aj podstatou navrhovaného ustanovenia. Komisia vo svojej dôvodovej správe tvrdí, že navrhnuté zmeny zároveň reagujú na rozsudok Súdu prvého stupňa vo veci Bavarian Lager. Zmena a doplnenie však stanovisko Súdu prvého stupňa nezohľadňujú.

28. EDPS predovšetkým poznamenáva, že návrh Komisie vypúšťa všetky odkazy na poškodenie „súkromia a integrity“ jednotlivca ako potrebnej hranice na zdôvodnenie odmietnutia prístupu k dokumentom obsahujúcim osobné údaje. Z tohto hľadiska návrh Komisie výrazne mení rovnováhu, ktorú zákonodarca doteraz dosiahol, ako ju vykladá Súd prvého stupňa. Návrh posúva ťažisko prístupu k dokumentom obsahujúcim osobné údaje z nariadenia (ES) č. 1049/2001 na nariadenie (ES) č. 45/2001.

29. Najmenej dovtedy, kým rozsudok Súdu prvého stupňa zostane referenčným bodom v tejto citlivej oblasti, je dôle-

⁽¹⁰⁾ Je jasné, že zmena znenia legislatívneho nástroja je právomocou zákonodarcu. Skutočnosť, že výklad znenia je predmetom sporu na Súdnom dvore, to nemení.

⁽¹¹⁾ V súvislosti s touto rovnováhou pozri body 31 – 37.

žité, aby navrhované zmeny a doplnenia skutočne zohľadňovali tento rozsudok a podstatne sa od neho neodlišovali. Rozsudok Súdu prvého stupňa nielen poskytuje výklad niektorých príslušných ustanovení nariadenia (ES) č. 1049/2001 a nariadenia (ES) č. 45/2001, ale nachádza aj pravú rovnováhu medzi právami, ktoré tieto dve nariadenia chránia. EDPS zdôrazňuje dôležitosť toho, aby zákonodarca túto rovnováhu zachoval, pričom môže vyjasniť príslušné ustanovenia.

30. V nasledujúcich odsekoch tohto stanoviska EDPS ďalej objasní, prečo – v rozpore so stanoviskom Komisie – navrhovaný článok 4 ods. 5 nezohľadňuje judikatúru Súdneho dvora.

Druhá veta článku 4 ods. 5 nespĺňa potrebu správnej rovnováhy

31. Druhá veta článku 4 ods. 5 znie: „Ostatné osobné údaje sa zverejňujú v súlade s podmienkami zákonného spracovania takýchto údajov ustanovenými v právnych predpisoch ES o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov“.

32. Z tohto ustanovenia vyplýva, že orgán rozhodujúci o žiadosti o prístup verejnosti musí svoje rozhodnutie založiť nie na nariadení (ES) č. 1049/2001, ale na nariadení (ES) č. 45/2001. Toto ustanovenie preto obsahuje tzv. „teóriu o postúpení“ ⁽¹²⁾ obhajovanú Komisiou pred Súdom prvého stupňa vo veci Bavarian Lager.

33. Túto teóriu tento súd odmietol na základe súčasného znenia článku 4 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 1049/2001. Súd toto odmietnutie založil na tomto texte: sprístupnenie možno odmietnuť len vtedy, ak by sa tým poškodilo súkromie alebo integrita osoby. Táto argumentácia súdu však nie je len textovým výkladom, ale odzrkadľuje výsledok hľadania rovnováhy medzi dvoma dotknutými základnými právami: prístupom verejnosti a ochranou údajov.

34. Túto potrebu rovnováhy medzi týmito dvoma základnými právami – alebo „vyvážený prístup“, ako sa spravidla označuje – zdôrazňuje množstvo dokumentov, ktoré sa zaoberajú kolíziou týchto dvoch práv. O toto šlo napríklad

⁽¹²⁾ Pretože posúva overenie z nariadenia (ES) č. 1049/2001 na nariadenie (ES) č. 45/2001.

v prípade stanoviska 5/2001 pracovnej skupiny pre článok 29⁽¹³⁾ a v prípade štúdie EDPS. Podobný prístup zaujal aj návrh dohovoru Rady Európy o prístupe k oficiálnym dokumentom, ktorý stanovuje, že zmluvné strany môžu právo prístupu k úradným dokumentom obmedziť na účely ochrany okrem iného „súkromia a iných oprávnených súkromných záujmov“⁽¹⁴⁾.

35. Na jednej strane sa musí dodržiavať právo na prístup verejnosti, čo v každom prípade znamená, že:

— účel nariadenia (ES) č. 1049/2001 sa musí rešpektovať. Účelom tohto nariadenia je zabezpečiť najväčšiu možnú účinnosť práva na prístup verejnosti⁽¹⁵⁾. To znamená, že v princípe všetky dokumenty inštitúcií by mali byť prístupné verejnosti⁽¹⁶⁾. Výnimky z práva sa následne musia vykladať a uplatňovať reštriktívne, aby sa nenarušila základná zásada obsiahnutá v nariadení⁽¹⁷⁾,

— vzhľadom na podstatu práva na prístup verejnosti nemožno žiadať, aby osoba svoju žiadosť zdôvodňovala, a preto táto osoba nemusí ani preukázať žiaden záujem v súvislosti s prístupom k požadovanému dokumentu⁽¹⁸⁾.

36. Na druhej strane, sa musí dodržiavať právo na ochranu údajov:

— ochrana osobných údajov je zakotvená v systéme kontrol a rovnováh, ktorý nezakazuje spracúvať osobné údaje, no ich spracovanie podmieňuje bezpečnostnými kontrolami a zárukami. Spracovanie osobných údajov je povolené, ak dotknutá osoba poskytne svoj jednoznačný súhlas, alebo ak je spracovanie potrebné na iné verejné alebo súkromné účely [článok 5 nariadenia (ES) č. 45/2001],

— ustanovenia nariadenia (ES) č. 45/2001 sa musia vykladať vo svetle základných práv, najmä práva na súkromie⁽¹⁹⁾,

— spracovanie osobných údajov preto musí byť v súlade so zásadou proporcionality a nesmie prakticky ani špecificky podkopávať oprávnený záujem dotknutej osoby.

37. Takúto rovnováhu nemožno zaručiť jednoduchým odkazom na nariadenie (ES) č. 45/2001, ktorého „cieľom je zabezpečiť ochranu slobôd a základných práv jednotlivcov, najmä ich súkromných životov, pri nakladaní s osobnými údajmi“⁽²⁰⁾. Toto riešenie môže rešpektovať právo na ochranu údajov, nerešpektuje však právo na prístup verejnosti.

Druhá veta článku 4 ods. 5 neponúka životaschopné riešenie

38. Nariadenie (ES) č. 45/2001 neposkytuje jasnú odpoveď na otázku, kedy musí inštitúcia alebo orgán Spoločenstva rozhodnúť o žiadosti o prístup verejnosti. Stručne⁽²¹⁾ článok 5 nariadenia povoľuje spracovávanie osobných údajov, ak je to „nevyhnutné pre výkon úlohy realizovanej vo verejnom záujme“, alebo ak je to „nevyhnutné kvôli súladu s právnymi záväzkami, ktorým podlieha prevádzkovateľ“. Inými slovami, zákonnosť spracovávania nie je určená záujmom samotnej ochrany údajov, ale nevyhnutnosťou spracovania na iný účel (či už stanovený v právnej povinnosti alebo nie). To vedie k záveru, že keďže potrebu nestanovuje samotný článok 5 nariadenia (ES) č. 45/2001 (ani iné ustanovenie tohto nariadenia), zákon určený na ochranu iného záujmu – v tomto prípade práva na prístup k dokumentom – by mal poskytnúť primeraný návod.

39. Avšak podľa návrhu by sa všetky žiadosti o prístup k dokumentom obsahujúcim osobné údaje – ak sa na ne nevzťahuje osobitné ustanovenie prvej vety článku 4 ods. 5 – mali posudzovať na základe odkazu na nariadenie (ES) č. 45/2001. Takýto odkaz neposkytuje potrebný návod na dosiahnutie rovnováhy záujmov. Nastal by neželaný výsledok (situácia „hlava 22“).

⁽¹³⁾ Stanovisko 5/2001 k osobitnej správe Európskeho ombudsmana pre Európsky parlament po návrhu odporúčania Európskej komisii vo veci sťažností 713/98/IJH, 17. máj 2001, WP 44, k dispozícii na internetovej stránke pracovnej skupiny.

⁽¹⁴⁾ Článok 3 písm. f návrhu dohovoru, ktorý v súčasnosti dokončuje Rada Európy. Najnovší návrh je k dispozícii na adrese: <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/WorkingDocs/Doc08/EDOC11631.htm>

⁽¹⁵⁾ Článok 1 a odôvodnenie 4 nariadenia; po úprave nariadenia podľa návrhu sa odôvodnenie 4 prečísľuje na odôvodnenie 6.

⁽¹⁶⁾ Odôvodnenie 11 nariadenia; odôvodnenie 11 sa po úprave nariadenia podľa návrhu prečísľuje na odôvodnenie 17.

⁽¹⁷⁾ Bod 94 rozsudku Súdu prvého stupňa vo veci Bavarian Lager a v ňou uvedená judikatúra.

⁽¹⁸⁾ Bod 107 rozsudku Súdu prvého stupňa vo veci Bavarian Lager, rozpisovaný v bode 40 nižšie.

⁽¹⁹⁾ V tejto súvislosti pozri najmä rozsudok Súdneho dvora vo veci Österreichischer Rundfunk.

⁽²⁰⁾ Bod 98 rozsudku.

⁽²¹⁾ Pozri štúdiu EDÚOÚ, kde sa nachádza rozsiahlejšie vysvetlenie článku 5.

40. Nakoniec je potrebné poznamenať, že odkaz na nariadenie (ES) č. 45/2001 nerieši nezlučiteľnosť medzi právom na prístup verejnosti a povinnosťou preukázať potrebu prenášať osobné údaje, ustanovenú v článku 8 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001. Ako uviedol Súd prvého stupňa vo veci *Bavarian Lager*: „Ak by sme od žiadateľa požadovali, aby preukázal potrebu dať si zaslať údaje ako dodatočnú podmienku, ktorú ustanovuje nariadenie (ES) č. 45/2001, táto požiadavka by bola v rozpore s cieľom nariadenia (ES) č. 1049/2001, konkrétne najširším možným prístupom verejnosti k dokumentom v držbe inštitúcií“⁽²²⁾.

Rozsah prvej vety článku 4 ods. 5 je príliš obmedzený

41. Prvá veta článku 4 ods. 5 návrhu znie takto: „Mená, tituly a funkcie verejných funkcionárov, štátnych zamestnancov a zástupcov záujmov v súvislosti s ich odbornými činnosťami sa nezverejnia, pokiaľ by za osobitných okolností zverejnenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť dotknuté osoby“. Táto veta ustanovuje špecifické pravidlo pre určité druhy údajov, týkajúce sa vymedzenej skupiny osôb.
42. Ako prvú predbežnú poznámku EDPS poznamenáva, že prvá veta článku 4 ods. 5, nepochybne rešpektuje právo na prístup verejnosti. V situáciách, ktoré táto veta rieši, sa verejnosti spravídla poskytuje prístup k dokumentom. Z pohľadu EDPS toto ustanovenie zároveň rešpektuje právo na ochranu údajov. Pokrýva situáciu, ktorú riešil Súd prvého stupňa vo veci *Bavarian Lager*, ako aj porovnateľné situácie. Súd v tomto prípade uvádza: v týchto situáciách zverejnenie mien nevedie k nijakému zásahu do súkromného života osôb a tieto osoby by ani nemali mať dôvod sa domnievať, že sa tešia dôvernému zaobchádzaniu⁽²³⁾.
43. V druhej predbežnej poznámke možno uviesť, že ustanovenie je v zásade dobre vymedzené a splňa podmienku právnej istoty. Ustanovenie vymedzuje rôzne funkcie, v ktorých osoby pôsobia, a obmedzuje osobné údaje, ktoré možno poskytnúť. Bez ohľadu na otázku, či sú tieto obmedzenia primerané, sú jasne uvedené. Rovnako sú v súlade s nariadením (ES) č. 45/2001: sprístupnenie údajov predstavuje zákonné spracovávanie – keďže je založené na právnej povinnosti stanovenej v článku 4 ods. 5 – a účel je obmedzený, konkrétne poskytnutie prístupu verejnosti.
44. Čo sa týka obmedzenia rozsahu z dôvodu dotknutej osoby, určité údaje verejných funkcionárov, štátnych zamestnancov a zástupcov záujmov sa musia uvoľniť. Zdá sa, že ustanovenie sa zameriava len na vyriešenie dôsledkov rozsudku Súdu prvého stupňa vo veci *Bavarian Lager*. Vyvstáva otázka, prečo ustanovenie nerieši širšiu kategóriu dotknutých osôb vo vzťahu k ich profesionálnej činnosti. Argumenty podporujúce predpoklad, že v tejto súvislosti by sa osobné údaje mali spravídla poskytovať, platia napríklad aj vo vzťahu k:
- zamestnancom v súkromnom sektore a samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré nemožno charakterizovať ako zástupcov záujmov, ak neexistuje dôvod predpokladať, že sprístupnenie by príslušnú osobu nepriaznivo ovplyvnilo,
 - akademických výskumníkov predstavujúcich výsledky svojho výskumu,
 - expertov predstavujúcich oblasť ich špecializácie vo verejnom procese,
 - učiteľov a profesorov pri výkone ich vyučovacích a prednášateľských funkcií.
45. Tieto príklady naznačujú, že by bolo užitočné hľadať širšie ustanovenie, zahŕňajúce údaje širšej kategórie osôb, ktoré konajú v rámci svojej profesionálnej funkcie.
46. Druhé obmedzenie – z dôvodu dotknutej veci – v prvej vete článku 4 ods. 5 návrhu sa týka prvkov údajov. Poskytnúť sa majú len mená, tituly a funkcie. To vylučuje údaje, ktoré odhaľujú prvky situácie dotknutej osoby v súkromí, a to aj vtedy, ak tieto údaje nespĺňajú definíciu citlivých údajov v zmysle článku 10 nariadenia (ES) č. 45/2001. Sem patrí domáca adresa, telefónne číslo a e-mailová adresa, alebo iné údaje – ako sú mzdy a výdavky – týkajúce sa vysokopostavených predstaviteľov a politikov.
47. Ustanovenie však vylučuje aj prvky údajov, ktoré so situáciou dotknutej osoby v súkromí nemajú nič spoločné, ako je adresa pracoviska dotknutej osoby (fyzická a e-mailová), ako aj všeobecnejšie informácie týkajúce sa funkcie osoby.

⁽²²⁾ Bod 107 rozsudku Súdu prvého stupňa. Poznámka: článok 8 nariadenia (ES) č. 45/2001 ustanovuje aj iné povinnosti, tie však v tomto kontexte nepredstavujú problémy.

⁽²³⁾ Pozri najmä bod 131, 132 a 137 rozsudku.

48. Podstatnejší problém navrhovaného prístupu je, že meno sa v dokumente málokedy nachádza samostatne. Meno je zvyčajne spojené s inými údajmi o osobe. Napríklad vec Bavarian Lager bola o prístupe k zápisnici z rokovania. Každý si vie predstaviť, že zápisnica z rokovania uvádza nielen mená osôb, ktoré sa na rokovaní zúčastnili, ale aj ich príspevky k diskusií počas rokovania. Tieto príspevky by niekedy mohli byť aj dôvernými informáciami v zmysle článku 10 nariadenia (ES) č. 45/2001, napríklad ak je vyjadrený politický názor. Je preto otázne, či možno konkrétne údaje zvažovať izolovane.

IV. ALTERNATÍVNE RIEŠENIE

Potreba jasného návrhu zo strany zákonodarcu

49. Nariadenie (ES) č. 1049/2001 by samo osebe malo usmerniť inštitúcie a orgány, ktoré sa zaoberajú žiadosťami o prístup verejnosti k dokumentom obsahujúcim osobné údaje, pričom by sa mala plne rešpektovať rovnováha dvoch príslušných základných práv.

50. Podľa EDPS je potrebná ďalšia diskusia o tom, ako toto usmernenie previesť do konkrétneho zákonného ustanovenia. Ako sa ukázalo v minulosti, ide o otázku, ktorá zahŕňa zložitú a vážne posudzovanie. Ustanovenie by sa malo naformulovať čo najdôslednejšie, so vstupmi od rôznych zainteresovaných strán.

Alternatívne riešenie

51. Ako príspevok do diskusie EDPS navrhuje toto ustanovenie o prístupe verejnosti k osobným údajom:

1. Osobné údaje nemožno sprístupniť, ak by takéto sprístupnenie poškodilo súkromie alebo integritu dotknutej osoby. Takéto poškodenie nenastane:

a) ak sa údaje vzťahujú len na profesionálne činnosti dotknutej osoby, pokiaľ vzhľadom na konkrétne okolnosti neexistuje dôvod predpokladať, že by sprístupnenie osobu nepriaznivo ovplyvnilo,

b) ak sa údaje týkajú výlučne verejného činiteľa, pokiaľ vzhľadom na konkrétne okolnosti neexistuje dôvod predpokladať, že by sprístupnenie túto osobu alebo iné jej príbuzné osoby nepriaznivo ovplyvnilo;

c) ak tieto údaje už boli zverejnené so súhlasom dotknutej osoby.

2. Osobné údaje sa však vždy sprístupnia, ak je to potrebné vzhľadom na dôležitejší verejný záujem. V takých prípadoch inštitúcia alebo orgán verejný záujem konkretizuje. Uvedie dôvody, prečo v konkrétnom prípade verejný záujem prevažuje záujmy dotknutej osoby.

3. Ak inštitúcia alebo orgán odmietne sprístupniť dokument na základe odseku 1, zväží, či je možné dokument sprístupniť čiastočne.

52. Toto ustanovenie možno vysvetliť takto.

53. Prvá časť odseku 1 obsahuje základné pravidlo a odzrkadľuje potrebu správnej rovnováhy medzi dotknutými základnými právami. Výnimka z práva na prístup verejnosti sa uplatní len vtedy, ak by zverejnenie poškodilo súkromie alebo integritu dotknutej osoby. Ustanovenie odkazuje na súkromie (rešpektovanie súkromného a rodinného života v zmysle článku 7 Charty základných práv Únie a článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach), a nie na ochranu údajov (v zmysle článku 8 charty).

54. Právo na ochranu osobných údajov – zakotvené v systéme kontrol a rovnováh na účely ochrany dotknutej osoby, pozri aj bod 36 vyššie – sa však plne zohľadňuje. Ustanovenie určuje právnu povinnosť sprístupniť osobné údaje, uvedenú v článku 5 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001.

55. Treba poznamenať, že nariadenie (ES) č. 45/2001 nezakazuje spracovávanie osobných údajov, pokiaľ ide o spracovávanie na zákonnom základe podľa článku 5 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001. Uplatnenie takéhoto zákonného dôvodu sa v konkrétnom prípade má preskúmať vo svetle článku 8 Európskej deklarácie ľudských práv a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. V tomto kontexte je potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora vo veci *Österreichischer Rundfunk* ⁽²⁴⁾. Zavedenie „poškodenia súkromia alebo integrity dotknutej osoby“ v odseku 1 ustanovenia určuje, že práve táto skúška sa použije na rozhodnutie, či sa osobné údaje sprístupnia verejnosti.

⁽²⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 20. mája 2003 vo veci *Rechnungshof (C-465/00)/Österreichischer Rundfunk a iní* a vo veci *Christa Neukomm (C-138/01) a Joseph Lauermann (C-139/01)/Österreichischer Rundfunk*, spojené veci C-465/00, C-138/01 a C-139/01, Zb. 2003, s. I-4989.

56. Pojem integrita bol obsiahnutý aj v súčasnom znení článku 4 ods. 1 písm. b) a označuje fyzickú integritu osoby. Výraz môže mať pridanú hodnotu napríklad v situáciách, kedy by mohlo sprístupnenie osobných údajov viesť k ohrozeniu fyzickej integrity osoby bez priameho vzťahu k jej súkromiu.
57. Druhá časť odseku 1 navrhovaného ustanovenia sa zameriava na poskytnutie návodu inštitúcii alebo orgánu, ktorý rozhoduje o žiadosti o prístup verejnosti. Rozlišuje tri situácie, v ktorých sprístupnenie osobných údajov spravidla nevedie k poškodeniu dotknutej osoby.
- prvá je situácia, na ktorú sa vzťahuje prvá veta článku 4 ods. 5 návrhu Komisie. Znenie je omnoho širšie a funkčnejšie, zohľadňuje kritické poznámky, ktoré vyjadril EDPS k súčasnému zneniu. Ustanovenie uznáva, že aj v takejto situácii môže existovať dôvod predpokladať, že sprístupnenie by osobu nepriaznivo ovplyvnilo. V takom prípade musí inštitúcia alebo orgán Spoločenstva preskúmať, či je pravdepodobné, že takýto vplyv nastane. Inými slovami, predpokladá sa sprístupnenie. Na záver, znenie „dôvod predpokladať“ (atď.) je prevzatý z článku 8, písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001,
- druhá situácia určuje, že ak ide o verejného činiteľa, povolený je ešte širší prístup. Pri politikoch a iných osobách možno uvážiť, že ich funkcie alebo správanie spravidla zdôvodňujú širší prístup verejnosti na základe práva verejnosti na informácie. Opäť však platí obmedzenie, že v konkrétnych prípadoch môže byť záver iný. V tomto prípade sa musí brať ohľad aj na možné nepriaznivé vplyvy na príbuzných,
- tretia situácia sa týka údajov, ktoré sú už verejne známe so súhlasom dotknutej osoby. Možno si predstaviť, že osobné údaje boli zverejnené na internetovej stránke alebo na blogu.
58. Odsek 2 uznáva skutočnosť, že môže existovať nadradený záujem, ktorý si vyžaduje prístup verejnosti. Niektoré údaje môžu byť pre verejnosť nevyhnutné na to, aby si vytvorila informovaný názor na legislatívny proces alebo všeobecnejšie na fungovanie európskych inštitúcií. Môže ísť napríklad o (finančné) vzťahy medzi inštitúciou a niektorými lobistickými skupinami. Keďže tento odsek obsahuje výnimku z výnimky, začlenili sa ďalšie zabezpečenia. Pri konkrétnych prípadoch musí inštitúcia alebo orgán špecifikovať, že sa uplatňuje toto ustanovenie.
59. Odsek 3 zaväzuje inštitúciu alebo orgán, aby zväzil čiastočný prístup – napríklad vymazaním mien v dokumentoch – ako dodatočný nástroj na zabezpečenie vyváženosti príslušných základných práv, ktorý by sa mal použiť len vtedy, ak existuje dôvod na zamietnutie.
60. EDPS zdôrazňuje, že týmto riešením sa zabráni výskytu situácie „hlava 22“ uvedenej vyššie v bode 39.

V. MALO BY SA NARIADENIE (ES) Č. 45/2001 ZMENIŤ?

61. Z rozsudku Súdu prvého stupňa vo veci Bavarian Lager vyplýva, že potreba vyjasnenia vzťahu medzi prístupom verejnosti a ochranou údajov je urgentná aj preto, že sú v tomto kontexte možné rôzne výklady článku 8 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001. Spor, okrem iného aj vo veci Bavarian Lager pred Súdom prvého stupňa, sa týkal významu znenia „preukáže potrebu prevodu údajov“ v kontexte prístupu verejnosti. Ak by sa toto ustanovenie vykladalo doslovne, znamenalo by, že žiadateľ o dokument podľa nariadenia (ES) č. 1049/2001 by musel preukázať presvedčivý dôvod na požadovanie dokumentu, čo by bolo v rozpore s jedným z cieľov nariadenia o prístupe verejnosti, konkrétne najširším možným prístupom k dokumentom v držbe inštitúcií⁽²⁵⁾. Na vyriešenie tohto problému Súd prvého stupňa rozhodol, že pri prevode osobných údajov na účely realizovania práva na prístup k informáciám žiadateľ nemusí preukázať potrebu sprístupnenia. Rovnako uviedol, že prevod údajov, na ktorý sa nevzťahuje výnimka v článku 4 ods. 1 písm. b), nemôže poškodiť oprávnené záujmy dotknutej osoby⁽²⁶⁾.
62. Toto riešenie bolo potrebné na zosúladienie oboch nariadení uspokojivým spôsobom, no Komisia ho napadla svojím odvolaním pred Súdny dvorom. Komisia uvádza, že

⁽²⁵⁾ Pozri bod 107 rozsudku Súdu prvého stupňa.

⁽²⁶⁾ Pozri bod 108 rozsudku Súdu prvého stupňa.

„žiadne ustanovenie nariadenia (ES) č. 45/2001 ani nariadenia (ES) č. 1049/2001 nevyžaduje ani nepovoľuje nepoužitie tohto ustanovenia (článku 8 písm. b)) na účely umožnenia uplatnenia normy podľa nariadenia (ES) č. 1049/2001“⁽²⁷⁾.

63. Podľa EDPS toto napätie možno najlepšie vyriešiť zavedením odôvodnenia do zmeneného a doplneného nariadenia (ES) č. 1049/2001, ktorým by sa kodifikovalo rozhodnutie Súdu prvého stupňa. Takéto odôvodnenie by mohlo znieť takto: „Ak sa prenášajú osobné údaje na informácie týkajúce sa ich samotných, žiadateľ nemusí preukázať potrebu sprístupnenia na účely článku 8 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001“.

VI. PRÁVO NA PRÍSTUP K DOKUMENTOM A PRÁVO NA PRÍSTUP K VLASTNÝM OSOBNÝM ÚDAJOM

64. Právo na prístup k dokumentom ustanovené v nariadení (ES) č. 1049/2001 je potrebné oddeliť od článku 13 nariadenia (ES) č. 45/2001. Právo na prístup ustanovené v nariadení (ES) č. 1049/2001 udeľuje všeobecné právo na prístup k dokumentom každému s cieľom zaručiť transparentnosť verejných orgánov. Článok 13 nariadenia (ES) č. 45/2001 je v oblasti príjemcov práva na prístup obmedzenejší, keďže toto právo udeľuje len dotknutým osobám na informácie týkajúce sa ich samotných, zjavne s úmyslom umožniť dotknutým osobám kontrolovať informácie o sebe. Navyše na právo na prístup podľa článku 13 nariadenia (ES) č. 45/2001 odkazuje článok 8 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.

65. Na tomto základe EDPS zastáva názor, že nariadenie (ES) č. 1049/2001 by malo vyjasniť, že existenciou práva na prístup k dokumentom nie je dotknuté právo na prístup k vlastným osobným údajom podľa nariadenia (ES) č. 45/2001.

66. EDPS ďalej odporúča zákonodarcom, aby zväzili v zmenenom a doplnenom nariadení zavedenie prístupu k vlastným osobným údajom dotknutej osoby *ex officio*. V praxi sa totiž stáva, že ľudia si nie sú vedomí existencie práva na prístup k vlastným osobným údajom, ustanoveného v článku 13 nariadenia (ES) č. 45/2001, a preto žiadajú o prístup podľa nariadenia (ES) č. 1049/2001. Ich prístup k dokumentom sa môže zamietnuť, ak platí niektorá z výnimiek v nariadení (ES) č. 1049/2001, alebo sa môže usúdiť, že žiadosť o konkrétny prístup nepatrí do

rozsahu pôsobnosti príslušného nariadenia. V takom prípade, ak inštitúcia alebo orgán pozná podstatu takejto žiadosti o prístup (t. j. prístup k vlastným osobným údajom žiadateľa), mala by mať povinnosť poskytnúť prístup k osobným údajom žiadateľa *ex officio*.

67. Oba aspekty možno vyjasniť zavedením konkrétnych viet do odôvodnení zmeneného a doplneného nariadenia (ES) č. 1049/2001, možno v spojení s odôvodnením 11 súčasného nariadenia. Prvé odôvodnenie (alebo jeho časť) by mohlo uvádzať, že právom na prístup verejnosti k dokumentom nie je dotknuté právo na prístup k osobným údajom podľa nariadenia (ES) č. 45/2001. Druhé odôvodnenie (alebo jeho časť) by mohlo obsahovať definíciu *ex officio* prístupu žiadateľa k vlastným osobným údajom. Ak osoba žiada o prístup k údajom, ktoré sa jej týkajú, inštitúcia by mala z vlastnej iniciatívy preskúmať, či má táto osoba právo na prístup podľa nariadenia (ES) č. 45/2001.

VII. ĎALŠIE POUŽÍVANIE OSOBNÝCH ÚDAJOV OBSIAHNUTÝCH VO VEREJNÝCH DOKUMENTOCH

68. Ďalšou otázkou, ktorú treba v návrhu Komisie zväziť a podľa možnosti vyjasniť, je ďalšie používanie osobných údajov obsiahnutých vo verejných dokumentoch. Pri poskytovaní prístupu k dokumentom môže používanie v nich obsiahnutých osobných údajov podliehať uplatniteľným pravidlám ochrany osobných údajov, najmä nariadeniu (ES) č. 45/2001 a vnútroštátnym právnym predpisom, ktorými sa vykonáva smernica 95/46/ES. Opätovné používanie, šírenie a ďalšie spracovávanie týchto osobných údajov žiadateľom, inštitúciami poskytujúcimi prístup alebo tretími stranami s prístupom k dokumentom by sa malo vykonávať v rámci uplatniteľných právnych predpisov o ochrane údajov.

69. Ak sa napríklad na žiadosť sprístupní zoznam mien a kontaktných údajov verejných činiteľov, tento zoznam by sa nemal používať na oslovenie dotknutých činiteľov marketingovou kampaňou ani na ich profilovanie, ak to nie je v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi o ochrane údajov.

70. Preto sa odporúča, aby zákonodarcu využil túto príležitosť na zvýraznenie tohto vzťahu. Tento prístup by bol v súlade s voľbou zákonodarcu v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES z 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora. V uvedenej smernici je

⁽²⁷⁾ Pozri žiadosť Komisie vo veci C-28/08P uvedenú v poznámke pod čiarou č. 7.

plné dodržiavanie zásad týkajúcich sa ochrany osobných údajov v súlade so smernicou 95/46/ES jednou z podmienok, ktoré sú výslovne uvedené pre opätovné používanie informácií z verejného sektora ⁽²⁸⁾.

71. V tejto súvislosti EDPS navrhuje pridať odôvodnenie, ktoré by uvádzalo, že „pri poskytnutí prístupu k dokumentom ďalšie používanie v nich obsiahnutých osobných údajov podlieha uplatniteľným pravidlám ochrany osobných údajov, a najmä vnútroštátnym právnym predpisom, ktorými sa vykonáva smernica 95/46/ES“.

VIII. ZÁVER

72. Pozornosť EDPS pritiahla predovšetkým skutočnosť, že návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie obsahuje ustanovenie, ktoré rieši krehký vzťah medzi prístupom k dokumentom a právami na súkromie a ochranu osobných údajov, teda navrhovaný článok 4 ods. 5. Toto stanovisko do určitej miery súhlasí s dôvodmi pre nahradenie súčasného článku 4 ods. 1 písm. b) novým ustanovením, nesúhlasí však so samotným ustanovením.

73. Toto ustanovenie je kritizované z týchto dôvodov:

1. EDPS nie je presvedčený, že táto chvíľa je vhodná na zmenu, keďže prebieha odvolanie pred Súdny dvorom. V tomto odvolaní ide o zásadné otázky.
2. Návrh neposkytuje vhodné riešenie. Tvorí ho všeobecné pravidlo (druhá veta článku 4 ods. 5), ktoré:
 - nezohľadňuje rozsudok Súdu prvého stupňa vo veci Bavarian Lager,
 - nespĺňa potrebu správnej rovnováhy medzi základnými právami, o ktoré ide,
 - nie je životaschopný, keďže odkazuje na právne predpisy ES o ochrane údajov, ktoré neposkytujú jasné odpovede, keď treba prijať rozhodnutie o prístupe verejnosti.
3. Tvorí ho konkrétne pravidlo (prvá veta článku 4 ods. 5), ktoré je v zásade dobre vymedzené, avšak jeho rozsah je príliš obmedzený.

⁽²⁸⁾ Pozri odôvodnenie 21 a článok 1 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opätovnom použití informácií verejného sektora (Ú. v. EÚ L 345, 31.12.2003, s. 90).

74. Ako príspevok do diskusie EDPS navrhuje túto výnimku z prístupu verejnosti k osobným údajom:

1. *osobné údaje nemožno sprístupniť, ak by takéto sprístupnenie poškodilo súkromie alebo integritu dotknutej osoby. Takéto poškodenie nenastane:*
 - a) *ak sa údaje vzťahujú len na profesionálne činnosti dotknutej osoby, pokiaľ vzhľadom na konkrétne okolnosti neexistuje dôvod predpokladať, že sprístupnenie by osobu nepriaznivo ovplyvnilo;*
 - b) *ak sa údaje týkajú výlučne verejného činiteľa, pokiaľ vzhľadom na konkrétne okolnosti neexistuje dôvod predpokladať, že sprístupnenie by túto osobu alebo iné jej príbuzné osoby nepriaznivo ovplyvnilo;*
 - c) *ak tieto údaje už boli zverejnené so súhlasom dotknutej osoby;*
 2. *osobné údaje sa však vždy sprístupnia, ak je to potrebné vzhľadom na dôležitejší verejný záujem. V takých prípadoch inštitúcia alebo orgán verejný záujem konkretizuje. Uvedie dôvody, prečo v konkrétnom prípade verejný záujem prevážuje záujmy dotknutej osoby;*
 3. *ak inštitúcia alebo orgán odmietne sprístupniť dokument na základe odseku 1, zváži, či je možné dokument sprístupniť čiastočne.*
75. Stanovisko označuje niekoľko ďalších bodov, v ktorých je potrebné vyjasnenie prístupu verejnosti, najmä vo vzťahu k ustanoveniam nariadenia (ES) č. 45/2001. Tieto vyjasnenia možno zabezpečiť prostredníctvom odôvodnení alebo legislatívnych ustanovení s týmto zameraním:
- a) vymedzenie dokumentu, ktoré zabezpečí najširšie možné uplatnenie nariadenia o prístupe verejnosti;
 - b) výklad článku 8 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001 v kontexte prístupu verejnosti, aby sa zabezpečilo, že žiadateľ o prístup verejnosti nemusí preukazovať potrebu sprístupnenia;
 - c) vzťah medzi právom na prístup verejnosti k dokumentom a právom na prístup k vlastným osobným údajom podľa nariadenia (ES) č. 45/2001, aby sa

zabezpečilo, že právom na prístup k verejným dokumentom nie je dotknuté právo na prístup k vlastným osobným údajom;

- d) povinnosť inštitúcie preskúmať z vlastnej iniciatívy, či dotknutá osoba má nárok na prístup podľa nariadenia (ES) č. 45/2001, ak osoba žiada o prístup k údajom, ktoré sa týkajú jej samotnej podľa nariadenia o prístupe verejnosti;
- e) ďalšie používanie osobných údajov obsiahnutých vo verejných dokumentoch na účely zabezpečenia toho,

aby toto ďalšie používanie podliehalo príslušným pravidlám ochrany osobných údajov.

V Bruseli 30. júna 2008

Peter HUSTINX
európsky dozorný úradník pre ochranu údajov